

TÍTULO SUPERIOR EN CONSERVACIÓN E RESTAURACIÓN DE BENS CULTURAIS

Escola Superior de Conservación e Restauración de BBCC de Galicia

Historia da arte e os bens culturais II

Departamento: Historia, valoración e clasificación dos bens culturais

Formación básica	Curso: 2º	Anual	7 ECTS
------------------	-----------	-------	--------

Teórica

Profesora: Araceli Torres
aracelitorres@edu.xunta.es

Horario: 3 horas semanais

DESCRIPCIÓN DA MATERIA

Historia da arte e dos bens culturais que conforman o patrimonio histórico, artístico e cultural, valorado dende as súas características formais, técnicas, tecnolóxicas e funcionais. Comprende a iniciación ao coñecemento dos seus repertorios dende finais da Idade Media (inicio do Renacemento) ata a actualidade, con os principais movementos artísticos da Idade Moderna e Contemporánea e mostra os novos conceptos de “arte” e “ben cultural” no mundo contemporáneo.

COMPETENCIAS TRANSVERSAIS

T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.
T2	Recoller información significativa, analizala, sintetizala e xestionala adecuadamente.
T4	Utilizar eficientemente as tecnoloxías da información e a comunicación.
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.
T16	Usar os medios e recursos ao seu alcance con responsabilidade cara ao patrimonio cultural e medioambiental.
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social da importancia do patrimonio cultural, a súa incidencia nos diferentes ámbitos e a súa capacidade de xerar valores significativos.

COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN

X1	Contextualizar o ben cultural, entendendo o seu significado como testemuña documental para o seu respecto e transmisión.
X2	Coñecer e identificar a composición material do ben cultural e os procedementos e técnicas empregados na súa elaboración.
X11	Acadar a capacidade de colaborar e traballar en equipo con outros profesionais, establecendo os mecanismos axeitados de comprensión e diálogo interdisciplinario.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA MATERIA

Coñecer as principais manifestacións da arte e da cultura material dos distintos pobos, culturas ou civilizacións, dende finais da Idade Media ata a actualidade.

Acadar a capacidade de identificar e analizar as características básicas das obras estudadas e clasificalas no seu contexto histórico, estilístico e tipolóxico.

Coñecer as distintas linguaxes, técnicas e procedementos da produción artística e material dende finais da Idade Media ata a actualidade. Adquirir a terminoloxía axeitada correspondente.

Acadar unha Comprensión crítica da evolución dos valores históricos, estéticos e antropolóxicos en relación coa cultura material e a arte.

Acadar a capacidade de observar a evolución do patrimonio cultural material da época estudada en relación a súa conservación.

UNIDADES DIDÁCTICAS

Unidade	Subtemas	% no total da materia
1. Introducción xeográfica, cronolóxica e nocións básicas.	1.1. Conceptos arquitectónicos, escultóricos e pictóricos. 1.2. Introducción ao comentario artístico. 1.3. Introducción á estética. 1.4. Recapitulación: o mundo baixomedieval e a arte gótica. 1.5. Introducción ós bens culturais e ós movementos artísticos da idade moderna e contemporánea.	16%
2. Arte e bens culturais da idade moderna.	2.1. O renacemento 2.2. O manierismo 2.3. O barroco 2.4. O rococó	42%
3. Arte e bens culturais da idade contemporánea.	3.1. Do Neoclasicismo ao posimpresionismo. 3.2. A historia da arte no século XX: Vanguardas e novos comportamentos.	42%

PLANIFICACIÓN DOCENTE

Metodoloxías	Horas aula	Horas fóra	Total
Actividades introdutorias	5		5
Sesións maxistras (expositiva-participativa)	85		85

Estudo autónomo		27	27
Traballo tutelado/Exposicións	8	30	38
Estudos de caso, debates e outras actividades	10	10	20
Total	108	67	175

METODOLOXÍA DOCENTE

Metodoloxía	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a presentar a materia e os temas. Toma de contacto do alumnado.
Sesións maxistras (expositiva-participara)	Coñecemento das bases teóricas da materia, sobre as que construír o traballo autónomo, utilizando as presentacións orais e outras ferramentas como literatura científica e titorías didácticas.
Traballo tutelado	Realización de traballos individuais sobre patrimonio cultural-artístico: <ul style="list-style-type: none"> . 2 traballos de autor (biografía artística) e movemento, 1 por cuadrimestre: tema escollido polo alumnado de unha listaxe previa facilitada polo profesor, con orientación proporcionada polo mesmo. Será obrigatoria a entrega documental (texto e presentación), a cesión do acceso ao traballo ao resto do alumnado, así como a exposición oral na aula. . Lectura, recensión escrita e comentario oral dun libro seleccionado polo profesor, no primeiro cuadrimestre. . Análise de obras, no segundo cuadrimestre, escollidas polo profesor, con orientación e ferramentas proporcionadas polo mesmo. Será obrigatoria a exposición oral e a entrega documental con asociación gráfica.
Debates, estudos de casos e outras actividades	Charlas abertas, resumos e comentario crítico (oral ou escrito) a partir da lectura de artigos ou textos de libros relacionados e apuntamentos; exercicios de comentario e reflexión, de forma individual ou cooperativa, a determinar polo docente. Outras actividades como visitas externas e traballos asociados a elas.

SISTEMAS DE AVALIACIÓN

Método	Criterios	% avaliación
Probas escritas	Cualificación das proba. Aplicación dos coñecementos adquiridos. Rigor técnico e grao de aplicación de conceptos teóricos.	50 %

	Corrección no desenvolvemento do exercicio. Presentación do exercicio.	
Traballos tutelados e outras actividades orais e escritas	Calidade do traballo, da presentación oral e escrita (comentarios, reflexións, etc.): rigor técnico; grao de aplicación dos conceptos teóricos. Capacidade de reflexión e síntese para establecer conclusións. Claridade e eficacia na expresión e forma. Capacidade de estruturación. Asimilación e aplicación dos coñecementos adquiridos. Puntualidade na entrega. Colaboración, participación e interese.	40 %
Observación sistemática a través do seguimento do traballo na aula.	Asistencia e puntualidade (tanto na entrada como na saída). Asimilación e aplicación dos coñecementos adquiridos. Calidade no traballo. Responsabilidade no traballo. Capacidade de organización. Colaboración, participación e interese.	10 %

OUTROS COMENTARIOS A AVALIACIÓN E MEDIDAS DE RECUPERACIÓN

A asistencia as aulas é obrigatoria e avaliarase o progreso do proceso de aprendizaxe.

Aqueles alumnos que non asistan as aulas serán calificados na avaliación ordinaria por medio dunha proba escrita específica que será realizada no horario e día establecidos para esta materia na convocatoria ordinaria. A nota da materia será o resultado alcanzado en dita proba. En calquera caso deberán presentar os traballos individuais propostos ó longo do curso, con data e hora límite: una semana antes a hora de inicio do exame da convocatoria ordinaria.

Aqueles que asistan ás aulas parcialmente, perderán unha parte do valor total da avaliación, ate un 20%, correspondendo á falta de asistencia ás clases teóricas ou con outros elementos; así mesmo a puntuación das actividades non realizadas no día será de cero.

As actividades orais e escritas, como a presentación dos traballos tutelados, no caso de non realizarse ou de non ser presentadas na aula non serán cualificados. Igualmente non serán cualificados os traballos intelectuais finais (chamado previamente como de autor) se non se facilitan ao resto da aula.

A avaliación ordinaria con valoración do progreso do proceso de aprendizaxe poderá incluír a realización de probas específicas, ademais das probas e procedementos recollidos (descritos nos sistemas de avaliación).

A proba escrita, tanto da convocatoria ordinaria coma extraordinaria, constarán de cinco comentarios breves e unha pregunta de desenrolo teórico partindo de unha ou varias láminas e/ou enunciado. O valor mínimo alcanzado na proba/s escrita/s para facer media co resto de métodos de sistema de avaliación será de 4,5.

No caso de perda de avaliación con valoración do progreso do proceso de aprendizaxe na convocatoria ordinaria por causas xustificadas, o departamento poderá establecer, unha vez estudado o caso, a posibilidade de probas ou traballos alternativos.

Os alumnos que non superaran a convocatoria ordinaria terán a posibilidade de presentarse á convocatoria

extraordinaria.

De cara á avaliación extraordinaria proxectaranse nas titorías didácticas, ou previamente na aula, os procedementos de recuperación previos, alternativos ou complementarios á proba escrita desta convocatoria.

ATENCIÓN PERSONALIZADA

Ofrecerase atención personalizada ao alumnado durante todo o curso. As titorías serán presenciais, poderán ofrecerse no horario establecido, no despacho do profesor ou na aula, en horario de titoría.

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA:

- . ARGAN, G. C. *Renacimiento y barroco. I. De Gioto a Leonardo Da Vinci*. Vol. I Madrid: Akal., 1996.
- . ARGAN, G. C. *Renacimiento y barroco. II. De Miguel Ángel a Tiepelo*. Vol. II. Madrid: Akal, 1999.
- . AZCÁRATE RISTORI, J. M.; PÉREZ SÁNCHEZ, A. E. e RAMÍREZ, J. A. *Historia del arte*.
Barcelona: Anaya, 1995.
- . LCIE-SMITH, E. *Artes visuales en el siglo XX*. Colonia: Könemann, 2000.
- . GUASCH, A.M. *El arte último del siglo XX. Del posminimalismo a lo multicultural*. Madrid: Alianza Forma, 2000.
- . GOMBRICH, E. H. *La historia del arte*. London: Phaidon Press Ltd. 2008.
- . HONOUR, H. e FLEMING, J. *Historia mundial del arte*. Madrid: Akal, 2004.
- . MARCHÁN FIZ, S. *Del arte objetual al arte de concepto. Epílogo sobre la sensibilidad "postmoderna"*. Madrid: Akal, 2001.
- . RAMÍREZ, J. A. (dir.). *Historia del arte, 3. La edad moderna*. Madrid: Alianza, 1996.
- . RAMÍREZ, J. A. (dir.). *Historia del arte, 4. El mundo contemporáneo*. Madrid: Alianza, 1996.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA:

- . CHECA, F. *Pintura y escultura del renacimiento en España. 1450 | 1600*. Madrid: Cátedra, 1999.
- . GOMBRICH, E. H. *Arte e Ilusión. Estudio sobre la psicología de la representación pictórica*. Madrid: Debate, 2002.
- . PÉREZ SÁNCHEZ A. E. *Pintura barroca en España. 1600 | 1750*. Madrid: Cátedra, 1996.
- . REYERO, C. e FREIXA, M. *Pintura y escultura en España. 1800-1910*. Madrid: Cátedra, 1999.
- . DE QUINCEY, T. *Del asesinato considerado como una de las bellas artes*. Madrid: Alianza editorial, 1985.
- . LORD, J. *Retrato de Giacometi*. La balsa de la Medusa. Madrid: Antonio Machado Libros, 2005.

OBSERVACIÓNS

- Non se permite o uso ou funcionamento de teléfonos móbiles nin ningún outro dispositivo (TIC,s) con capacidade de copia ou gravación, salvo consentimento expreso do docente.

Na plataforma didáctica *moodle* poderán consultarse materiais didácticos e documentación como: artigos de crítica e científicos e as bases dos traballos de elaboración obrigatoria. A mesma plataforma

será a empregada para a entrega dos traballos e a elaboración de probas, quedando estas a discreción do docente. Ademais, a biblioteca da Escola conta con material bibliográfico específico sobre os contidos da materia.